

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem n. dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadaljšnjo naročnino dopostati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopušljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 30 kr. in do konca septembra pa 65 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj še nam pošlje po poštah nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne. Upravnistvo.

Ebenhoch-ov šolski predlog.

Kakor jezikovna naredba za Češko in Moravsko, take je napravil šolski predlog dr. Ebenhocha velik vihar pri vseh nevernežih. Ker se je o tem predlogu že veliko pisarilo, naj tudi »Slovenski Gospodar« o tem predlogu nekaj besedic spregovori. Kaj hoče dr. Ebenhoch?

1. O šolskih zadevah naj imajo v prihodnje več pravice deželni zbori, kakor so jih imeli do zdaj. Dr. Ebenhoch sodi, da so razmere po raznih deželah naše države kaj različne. Drugačne so razmere na Češkem in drugačne zopet v Dalmaciji; drugačne so razmere po mestih in zopet drugačne po kmetih. Kako vzdihuje marsikatera mati v mestu, če mora njen otroček v šolo iti med tem, ko nekoliko brije po ulicah ali če dežuje ali sneži! Naj poskušajo te razvajene mestne otroke skozi eno ali dve uri daleč v šolo pošiljati, kakor morajo kmečki otroci mnogokrat tako silno daleč v šolo hoditi! Kmečkim starišem se torej ne sme zameriti, če tirjajo spremembo šolske postave, kakor ravno njim ugaja. To pa zamorejo lažje prav razsoditi deželni zbori za posamezne dežele, kakor pa državni zbor za celo cesarstvo.

Mi Slovenci se ne bi ustavljali, da se v tem obziru deželnim zborom zares podeli večja pravica v šolskih zadevah, če se ne bi po vsej pravici morali bati ene stvari. Bojimo se po pravici, da bodo po tistih deželah, koder so Slovenci v manjšini, nas še hujše pomenčevali, kakor do zdaj. Mi bi mogli dr. Ebenhoch-ov šolski predlog podpirati le v tem slučaju, če se po posebnem državnem zakonu zagotovi, da se zamorejo otroci izgojevati edino le v materinem jeziku. Zraven bi se moralo nam dati zakonito zagotovilo, da se bodo otroci tudi po tistih občinah v materinem jeziku podučevali, kjer so v manjšini proti nemškim otrokom. Če se nam dá to dvojno zagotovilo, lahko podpiramo dr. Ebenhoch-ov predlog.

2. Namen tega šolskega predloga je nadalje ta, da se otroci izrežajo v veri svojih starišev in v pokorščini proti postavnim oblastvom. Kako imenitna je ta zahteva, pač vsakdo lahko sprevidi, posebno današnje dni, ko je

liberalizem mnogoterim ljudem zmešal glave. Ljudje, ki se niso v mladosti privadili strahu božjega, so na ravni poti k socijalnim demokratom in raznim prekucuhom.

3. Otroci naj bi se po tem šolskem predlogu naučili predmetov, katere bodo potrebovali za prihodnje življenje. Teh stvari naj se prav dobro naučijo, ne pa rečij, katere kmalu pozabijo, ko so šolo zapustili.

4. Stroški za šolo naj ne pokončajo popolnoma ljudskega premoženja. Šolski stroški so že dosegli grozno visočino in še rastejo od leta do leta. — Deželni zbor štajarski je v zadnjem zasedanju sicer pripoznal, da se morajo zboljšati dohodki učiteljev. Toda ker bo to zboljšanje prizadajalo veliko novih bremen, naj deželni odbor preiskuje, kako bi se to zboljšanje učiteljske plače izvršilo, da bi manjših in srednjih posestnikov prehudo ne zadelo. Kakor kmeti, tako čutijo tudi obrtniki po mestih in trgih silno težo vedno rastočih davkov. Po vsej pravici poprašujejo kmeti in obrtniki: Kedaj pa pridemo mi na vrsto? Kedaj se bodo pa nam zboljšali dohodki ali vsaj znižali davki in stroški? Nikar ne mislimo, da je ona šola najboljša, ki je najdražja.

To namerava dr. Ebenhoch-ov šolski predlog in zavoljo tega toliko napadov na katoliško stranko, ki ga je podpisala! Če se nam Slovincem zagotovi, da se bo slovenska mladina podučevala v slovenskem jeziku, bomo z veselim srcem podpirali ta postavni načrt.

Pred važnimi izpremembami.

(Dalje.)

In to je prav lahko mogoče. Dati nam je le treba tam, kjer smo v manjšini, kakor na Štajarskem, Koroškem in Primorskem, namestniške oziroma deželovladne oddelke. Ali nimajo nekaj takega, saj deloma, že sedaj tirolski Lah? Mislimo, če je take ljubezni in skrbljivosti bilo vredno 400.000 Lahov, katerim se ni bilo treba bati pogina, ker itak mejijo z laškim kraljestvom, in kateri na glas kričijo, da hočejo prej ko slej biti podložni laškemu kralju, zaslužil si je pač poldrugi milijon cesarju svojemu vedno najzvestejših in državi avstrijski izbornu služočih Slovencev, da se jim vendar enkrat dovoli nekaj prav lahko izvršljivega, da bo konec vsaj najhujših krivic. Ako imamo slovenske namestniške oziroma deželovladne oddelke, imamo ž njimi toliko naših deželnih šolskih svetov in v njih slovenske nadzornike, ki nam nadzorujejo srednje in ljudske šole, eden za prve in dva za zadnje bi zadoščali; tudi okrajni nadzorniki bi bili slovenski. V naših srednjih šolah in učiteljskih bila bi naj nemščina obvezen predmet, sloven-

ščina učni jezik; v ljudskih šolah učilo bi se v slovenskem jeziku, nemškega učili bi se le oni otroci, katerih stariši to želé. V uradih, ki so podvrženi deželni vladi, bil bi pri nas poslovni jezik slovenski.

In ravno tako moramo imeti Slovenci jedno višje deželno sodišče, sodstvo sploh pa ima na zemlji slovenski biti tako uravnano, da nam bode v resnici služilo; odvetniki na Slovenskem imajo biti združeni v svojo kamero itd. Vse to in česar še nismo omenili, pa nam mora biti izrečeno v zakonu; za izvršitev tega zakona skrbeli si bomo potem že sami. To je torej naša »Združena Slovenija«, in jedino v njej je rešitev našega naroda. Kar zahtevamo, se da doseči, ker ne ruši zgodovinskega obstanka kronovin, ker leži v okviru zahtev vladne večine, koje so cesar odobrili, in ker vsak pravično misleči človek uvidi, da nam Slovincem z Nemci in Lahi kulturno skupno živeti ni več mogoče.

Kdor velike koristi »Združene Slovenije« ne ve ceniti, naj pomisli, koliko duševne sile se bo prihranilo in obrnilo na stvari, ki so nam najpotrebnejše in prekoristne, dočim se sedaj potratijo zgolj za učenje blažene nemščine in za boj, ki ga bijemo, da si ohranimo, kar je našega. Tudi v »Združeni Sloveniji« bomo znali mnogi nemški, ali učili se je bomo, kakor nam naša zdrava pamet in kolikor nam korist veleva. Zdrava pamet pravi: Najprej se nauči dobro hoditi, potem se lahko učiš z drsalkami po ledu se voziti; najprej se nauči dobro svojega jezika, potem se lahko učiš in uči se, le koristilo ti bo, drugega, recimo nemškega ali laškega. Vsi Nemci, kolikor jih je, uče se najprej svojega jezika, tako vsi Angleži, vsi Francozi, vsi Lahi, sploh vsak narod, in rekli bi, da je nečloveško, da je noro, otroku drug jezik vsiljevati, dokler svojega materinega ne zna; in le Slovenec bi naj bil ono bitje, za koje še trohica pameti ne velja, in to le zlobnemu in samogoltnemu Nemcu in Lahu na ljubo in na korist!

Če nimamo toliko ponosa, da se upremo sovražnikoma, ki hočeta po vsej sili z nami ravnati proti vsaki človeški pameti, proti vsakemu naravnemu in človeškemu zakonu, vrh tega pa zgolj v to, da nam iz rok spravita naše imetje, našo zemljo, potem nismo vredni, da živimo. Vsaki stvari, tudi najmanjši, dal je Stvarnik neko sredstvo, po katerem si ohranjuje zakonito naravnost svojega bitja, če jo tuj uplivi v naravnem razvoju moti; in mi bi se ne branili? V »Združeni Sloveniji« pa tudi ne bo tolike sile za nemščino in laščino; od jedne meje do druge, od Spilfelda do Trsta in od Šmohorja na Gornjem Koroškem do Hrvaškega se bo govorilo s teboj, kakor smo rekli že gori, pri vsakem uradu slovenski, in tudi tujci se bodo učili našega jezika, ker se brez njega na naši zemlji ne bode dalo izhajati. Ljudje božji! V »Združeni Sloveniji« se bo videlo, kaj Slovenec zmore; ne pozabite, da so naši fantje, ki se učé poleg Nemcev in Lahov v nemškem in laškem, toraj v tujem jeziku, vedno ali vsaj navadno pred temi; ne pozabite, da so naši delavci, bodisi v rudnikih, bodisi v tovarnah, naši posli pri tujcih v visokem čislju; ne pozabite, da so Slovenci kot uradniki vsled svoje bistroumnosti in spretnosti na glasu! Končajmo: Slabo se nam sedaj godi; vsak ječi pod težkim bremenom. A prvi pogoj za to, da bo nam gmotno bolje, je, da se duševno oprostimo. Zatorej bodi »Združena Slovenija« naša nada, naš cilj! *) (Konec prih.)

Opomba. V zadnji številki vrnila se je v ta-le spis neljuba pomota; v pred- oziroma predpredzadnji vrsti stojé namreč besede: „za vso slovensko zemljo velja jeden višji šolski svet“, ki se pa naj izpusté.

Cerkvene zadeve.

Inštalacija pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Dan 13. junija je bil za marješke župljane dan posebne radosti. Ta dan so bili namreč tukajšnji provizor, čast. gosp. Jernej Frangež, umeščeni za župnika. — Na predvečer v prvem mraku sta se razsvetila zvonik in slavolok. Ko potem zapoje veliki zvon, opominjajoč verne k molitvi in počitku po tedenskem trudu, pokazali so se na obzorju domače županije na vseh štirih straneh sveta prekrasni slavo-kresi. Za tem se je oglasila strelba na 6 krajih. Pokalo je iz blizu 100 topičev in vrli fantje so tekmovali med seboj, ter si prizadevali prekositi drug drugega.

Večdnevni veter je utihnil in s temnimi oblaki prepreženo nebo se je pričelo na severju vedriti, obetajoč nam lepega in veselega novega dneva. Da, zares, veličasten in ganljiv prizor! Kaj takega se ne da popisati, sam mora navzoč biti in videti. — Trijančenje zvonov, gromovito pokanje topičev, zraven tega velikanski kresi, temota noči, mir narave; a ljudstvo si je trumoma ogledovalo vse to, kar so domači fantje, deloma tudi posestniki pripravili v čast novemu župniku.

Drugi dan na vse zgodaj nas je zbudilo streljanje topičev, katero se je razlegalo daleko na okrog. Okoli pol 10. ure zbralo se je precejšnje število v belino oblečenih deklet z vencami na glavi in ogromna množica ljudstva pri slavoloku, na katerem je bilo brati sledeče v narodnih barvah:

Tisočkrat pozdravljeni v naši sredini!
Udani šmarjetski Vam kličejo sini. — in

V Bogu se župnija veseli,
Ker poroko nov pastir slavi.

Okoli 10. ure prišli so iz župnišča novi gospod župnik ter šli v veličastnem sprevedu, spremljani od č. gospodov duhovnikov, od sorodnikov in v belino oblečenih deklet v prekrasno okinčano župnijsko cerkev, kjer so sledili po nazivanju sv. Duha običajni cerkveni obredi.

Po umeščanju novega častitega gospoda župnika so imeli preč. gosp. stolni župnik in dekan, Filip Bohine, cerkveni govor. Z jedrnatimi besedami so občinstvu razložili pomen napominanih obredov. Nato je sledila sveta maša, pri kateri se je slovesno pelo in pri kateri je svetilo 12 svečarjev-domačinov, katerih prsi so bile okinčane z vojaško kolajno. Ti že deloma osiveli možje so se bojevali svoječasno na raznih bojiščih, s Francozi, Lahi, Danci, Prusi, ustaši v Dalmaciji in Turki v Bosni. Po cerkvenem opravi se je vrnil spreved v istem redu v župnišče, na katerem so se nam dozdevale zapisane besede gosp. bogoslovca Z. v Mariboru:

Ave! Dobro došli v hiši tej,
Ki domovje bode Vam odslej!

Gospodarske stvari.

Peronospora ali strupena rosa ter način, kako se tej bolezni obraniti.

(Govoril dne 27. maja na podučnem shodu središkega bralnega društva „Eдинost“ Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču.)

Uvod.

Razun pšenice nima za kristijane nobena druga rastlina tolikšne veljave, kakor vinska trta. Kristus sam, ki je v najsvetejši daritvi pričujoč v podobi kruha in vina, ni mogel najti za prisposodbo blažje rastline mimo vinske trte. »Jaz sem vinska trta in vi mladike«, rekel je božji Učenik; »kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu«.

Vinska trta je vzbudila že v najstarejših časih pozornost človekovo, in umetnost stiskati iz njenih jagod sok, bila je znana že več kakor 2000 let pred Kristusom, zakaj že sv. pismo nam pripoveduje, da je oče Noe sadil trto in se napil sladkega vinca.

Prvotna domovina ali pradomovina dandanes tolikanj priljubljene vinske trte pa se išče, kakor zibel človeštva, v Aziji in sicer v Kavkazu, kjer se nahajajo še dandanašnji najlepše in največje trte, ki rodé po 5—7 kg težke grozde; na jednom takem grozdu ima cela obitelj dovolj zobati.

V Evropo so prinesli vinsko trto Feničani in sicer na južno Francosko, pozneje so jo zasadili tudi na Grškem in odtod se je raznesla po Italiji. Rimski cesar Domicijan je bil sicer prepovedal trto, a dobri cesar Prob*, ki je sam rad vino pil, zapovedal je saditi jo za Renom in po Panoniji. Takrat so jo nasadili tudi po Slovenskem, Hrvaškem in po Ogerskem.

Vinoreja je vzbujala zlasti pri omikancih vedno večjo pozornost, in naposled je ostala predmet natančnega opazovanja in raziskovanja. Tudi država je kmalu spoznala veliko važnost vinoreje; osobito duhovniki po samostanih so se poprijeli z vso marljivostjo in vnetostjo zasajanja primernih prostorov s toli priljubljeno vinsko trto. Pri določevanju zemljič za vinograde so imeli ti uzorni vinorejci mnogo sreče, tako, da lahko rečemo: prostori, katere so zasadili gospodarski zavodi duhovnikov z vinsko trto, so v vsakem oziru za gorico najugodnejši in trs na njih še dandanes dobro uspeva, dasi je morebiti že dolgo dolgo v drugih rokah.

Vzpodbujeni po raznih gospodarskih zavodih duhovnikov, začeli so polagoma tudi mnogi drugi posestniki zemljišč — sprva seveda le premožnejši — pečati se s trtorejo. Kdor je gleštal le količkaj primerne prostora, nasadil je trto in ustanovil gorico, katera mu je pomagala gospodariti, pri tem pa ga je tudi razveseljevala, ako je vedel ž njo lepo in umno ravnati. Da, tudi razveseljevala je človeka, zakaj skušnje in vednosti so tekem časa pokazale vinorejcu pota, po kojih je moči povzdigniti nezrel vinski sok na najvišjo stopinjo popolnosti in zlahčnosti — in tako se vinska kapljica dandanes po vsej pravici imenuje najblažja pijača v dolini solz, zakaj ona nam, da govorim z našim pesnikom Prešernom:

..... oživlja žile,
Srce razjasni in okó
In vtopi vse skrbi,
V potrhih srcih up budi.

Kako resnične so te besede pesnikove, čutil je gotovo že vsakdo izmed nas, bodisi, da mu je utrujenemu in onemoglemu od dela, dal požirek vina novih močij, bodisi, da je vzbudila zlata kapljica v njem novih upov, ki so mu utolazili srce, ko so ga trle skrbi vsakdanjega življenja, ko je bridka žalost prošinjala njegovo notranjost in se mu je zdel ves svet pust . . .

Vinska kapljica je bila že od nekdaj v krepčilo in v tolažilo, pa tudi v zdravilo ubogemu človeštvu, zlasti če se je uživala zmerno in o pravem času. Zato pa ga skoraj tudi ni predmeta, koji bi pesniki raje opevali, kakor blaženo vinsko trto in nje ognjeni sok. Zlasti Slovenci, kojih večina prebiva v »srečni deželi, ki vino rodi«, se moremo ponašati z bogato obilico najraznovrstnejših zdravic ali napitnic, ki govore več ali manj vse »od vinca sladkega, ko solnce čistega«.

Vse te napitnice imajo svoj začetek seveda še v oni blaženi dōbi, ki so bili našemu kmetu odprti še na vse strani viri blagostanja, tako, da je gojil vinsko trto ne toliko zbok velikega haska, marveč bolj sebi v veselje in prijateljem na ljubo, s katerimi se je pri zlahčni kapljici često zabaval in razveseljeval.

* Prob je vladal od 276. do 282. l. po Kr.

Žalibog, da so oni zlati časi minoli ter se spremenili v dōbo, ko skoraj vsak vinogradnik že nestrpnost pričakuje jeseni, zanašajoč se, da mu trgateg ne bode samo povrnila in poplačala za vinograd izdanih novcev ter truda, ampak, da mu bode dobiček pomagal zamašiti še marsikatero drugo luknjo v njegovem gospodarstvu.

Da dobiva vinarstvo zlasti v poslednjem času vedno večjo veljavo in da prinaša vinska trta mnogo denarja v deželo, to se pač ne da tajiti. Le pomislimo, koliko novcev pride vsako leto samo v naš, t. j. ormoški okraj, za vinski pridelek in naj si je isti še tako slab in na videz nerabljev. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 26. junija pri Sv. Križu na Murskem polju in v Cmureku. Dne 28. junija pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju in v Jurkloštru. Dne 30. junija v Zrečah, Gomilici, pri Sv. Petru pri Radgoni, na Spod. Polskavi, pri Sv. Bolfanku v Slov. gor., v Olimju in Rajhenbergu. Dne 1. julija na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 2. julija v Petrovčah, na Tinskem, v Vildonu, na Ptujski gori, Polenšaku, v Št. Ilju pod Turjakom in na Remšniku.

Dopisi.

S Teharjev. (Zborovanje) našega mladega slov. katoliško-političnega društva na binkoštni ponedeljek je bilo jako živahno in zanimivo. Prvo točko: »našo avstrijsko ustavo« je bil lepo pojasnjeval gosp. Hribar, razlagajoč posebno, koliko krivice nam Slovencem dela ta po nemško-svobodnjaškem kroju prirejena ustava. Oglasi se potem neki delavec in vpraša, zakaj niso naši poslanci v tem zasedanju nič dosegli. Odgovori mu društveni načelnik: Ministerstvo je prirédilo dva ukaza za Češko in Moravsko, da se zgodi vsakemu vsaj približno vsa pravica pri uradih. Kapitalistični svobodnjaki in nemški narodostnjaki so se jima uprli z vso mogočo divjostjo: ropotali in razgrajali so, da ni bilo mogoče dalje zborovati, če prav so zlasti naša slovenska krščanska zveza in krščanski socialjci predložili prav zelo važne predloge v korist kmetom in delavcem. Žal, da so tudi socialni demokratje, ki so pokazali o vsakej priliki, da jim je samo za svojo agitacijo, ne pa za pravo vzboljšanje delavskega stanu, pomagali svojim kapitalističnim »dobrim bratcem«, da se je onemogočila vsaka potrebna preosnova. Ker je bil društveni načelnik izjavil, da ima vsak, tudi neud, prosto besedo, razvila se je o tej priložnosti o krščansko-socialnem in socialističnem gibanju daljša razprava. Spoznali smo pri tem, da je v Celju krščansko-socialni živelj zelo močan; samo zbrati je treba posamezne ude in ustanovi se krepka krščansko-socialna stranka v Celju. Oglasila sta se tudi dva delavca, ki se sama imenujeta socialna demokrata, a vendar nista, ker stojita trdno na krščanskem temelju; motila sta se samo v tem, da mislita, da so demokratje ravno tako pošteni, kakor sta ona sama. Med živahnim pritrjevanjem je posnel načelnik vso to razpravo v kratek obsežek: Vsi smo v bistvu istih mislij — »vsi ste moji«, če prav nekateri več ali manj podpirate nam vsem nasprotno socialistično stranko. (Konec prih.)

Iz kozjanskega okraja. (Volitve v okrajni zastop.) Slavno c. kr. namestništvo je dne 14. junija razpisalo volitve v okrajni zastop, ker je njegova doba že potekla. Skupina veleposestva voli dne 9. avgusta ob 9. uri predpoldne in sicer 11 zastopnikov. Skupina trgov voli dne 10. avgusta in sicer Kozje 4, Pilštanj 3, Podšreda 3 in Podčetrtek 2 zastopnika. Skupina kmečkih občin pa voli dne 11. avgusta 11 zastopnikov. Gospod

urednik! Ostre, rezke besede mi silijo v peró! Zakaj? Zato, ker ima kozjanski okraj, broječ blizu 20tisoč Slovencev proti peterimi Nemci, nemškega načelnika v okrajnem zastopu! Kaj kakega menda nima »glihe« na slovenski zemlji. Morebiti pa je nemški načelnik okrajnega zastopa neumorno vnet in goreč za blagor in prospek svojega okraja? Evo dokazov! Ni dolgo, da je bila seja okr. zastopa, kjer se je šlo za zgradbo ceste iz Kozjega, oziroma iz Lesičnega v Št. Jurij. Največji protivnik te ceste je bil pri omenjeni seji naš načelnik. In vendar bi le-ta cesta povzdignila Kozje in skoro ves okraj. Nadalje načelnik okr. zastopa še ni niti jednega razglašal, ali razpisa, ali izjave itd. izdal v slovenskem jeziku, tudi ne v dvojezičnem. Pred kratkim je objavil 3 razpise v zadevi nekega mosta, ceste in dr., a vse v nemščini! Od okr. gravarstva pride vse dvojezično, naš načelnik podpiše in potrdi le nemški. Še več! Po okrajnih cestah najdeš plošče, kjer je naslikana coklja, spodaj pa zapisano: oder 3 fl. Strafe: Torej velja to le Nemcem. Sigurno! Slovenski kmet je sam iz sebe tako moder, da dene cokljo pod kolo, kadar je treba. Še več! Za živinorejo še se ni storilo niti trohice ne in sploh v gospodarskem oziru popolnoma nič. Možje, zastopniki okrajni! Do sem in ne dalje! Kozjanski okraj je že itak najubožnejši na Štajarskem. Trgovina z lesom, živinoreja, sadjereja, vinoreja itd. bi ga lahko visoko povzdignila, ko bi bili okraju na čelu možje, ki imajo srce za ljudstvo. Le-to vedno uprašuje in toži: Okrajne doklade so največje, a najmanjše imamo koristi. Nahajajo se posestniki, ki plačujejo nekaj čez 5 fl. cesarske dače, a z okrajnimi dokladami vred znaša davek 15 do 20 fl. Ljudstvo kozjanskega okraja, sploh vsi merodajni možje, vzdramite se vendar enkrat, postrgajte nemški pečat raz vašega okraja, da se začne plodonosno delovanje v prospek ubogegega, trpečega ljudstva, ki vam bo hvaležno!

Iz Vitanja. (Občni zbor) »katoliškega delavskega podpornega društva« se je obhajal v nedeljo, dne 20. junija. Ko se je društvo lansko leto ustanovilo, so udje razodevali za-nj veliko zanimanje in veselje. Toda prišle so volitve za državni zbor. Zdaj so pa malopridneži naše ljudi čudno begali in skoraj je mlado društvo zopet razpadlo. Vendar so udje spoznali pravočasno svoje nasprotnike; imeli smo občni zbor na velikonočni ponedeljek, pri katerem so se ljudem odprle oči in društvo stoji danes zopet čvrsto na nogah. Šteje 39 udov. V novi odbor so bili v nedeljo izvoljeni: Gosp. župnik vitanjski, predsednik; Martin Slatinek, drvar v Rakovcu, njegov namestnik; Franc Hrustel, kmečki sin v Stenici, zapisnikar in denarničar; Jakob Klinčar, delavec v vitanjskem trgu; Luka Kotnik, grajščinski oskrbnik v Stenici. Namestnika: Anton Jakóp, delavec v Stenici, in Franc Mlinšak, drvar v Rakovcu. Pregledovalca računov gg.: Vincenc Šuster, kleparski mojster, in Jernej Tepej, hišni posestnik, oba v vitanjskem trgu. Podporni udje so gg.: Franc Robič, državni poslanec, Anton Šebat, kaplan v Dolu in J. Žičkar, župnik v Vitanju. Posojilnica v Vitanju je društvu darovala 30 fl. Društvo ni imelo do zdaj še nobenih stroškov. Udje plačujejo na mesec večinoma po 30 kr. in smejo upati, da potem, če obnemorejo, dobijo povoljno podporo.

Od Sv. Trojice v Halozah. (Da nemčurska) Boga boječa se gospoda lepim našim procesijam, božjim potom, misijonom, sploh vsemu, s čemur pobožno naše ljudstvo Boga časti, ni posebno naklonjena, to menda vsi veste. Pa saj drugače ne more biti; zato je ravno ta gospoda Boga (se) boječa, t. j. ona se Boga boji, pa ne kakor se dober kristijan Boga boji, z grehom užaliti, kakor se pridno, dobro dete boji svojih ljubih starišev žaliti, nego tako se ona gospôda boji Boga, kakor se goljuf, tat, tolovaj boji sodnika; ali kakor se hudič boji

Boga. »Tudi hudič veruje v Boga in se trese«. Kdor je sovražnik Boga, ne more biti prijatelj bogočastju, pobožnostim. — Ali takega nasprotnika, sovražnika božjega, kakor je g. S. iz Ptujja morda še niste videli. Gosp. S. sedi s tovarišem v krčmi. Zunaj se zasliši petje. Gosp. S. jezen skoči k oknu; nadejal se je že, kaj bo. Slovenski romarji gredo s Ptujске gore, mile Marijine pesmi pojoč. To razkači liberalnega nemškutarja tako, da v svoji jezi izbruhne te »blagosrčne« besede: Diese windischen Trotteln sollte man alle niederbrennen. (Te bedake slovenske bi bilo najbolje vse požgati, pomoriti.) Gospod S.! Vi ste Nемеc ali nemčur? Nemci se zlasti proti nam ponižnim Slovincem radi bahajo z visoko svojo kulturo ali oliko. No, take olike mi skromni Slovenci ne potrebujemo; radi jo prepuščamo Vam Nemcem, rajši ostanemo neolikani Slovenci!

Iz vranskega okraja. (Premovanje bikov) je bilo letos dne 9. junija na gomilske »gmajni«. Prignalo se jih je bilo 33, od katerih jih je bilo 12 premovanih. Premije so dobili: Tomaž Krivec iz Jeronima, Jožef Vratnik iz Braslovč, Valentin Florijan iz Jeronima, Košica Anton iz Šentjurija, Sošter Jožef iz Braslovč, Zupan Janez in Mošič Jakob iz Vranskega, Apat Janez iz Šentjurija itd. Reči se mora, da je bila letos boljša živina kot druga leta. V obče pa se premalo gleda na čisto pleme. Plemenjaki morajo biti od najboljših molznic, da se dobre lastnosti v plemenu ohranijo. Marsikateri gospodar žalostno gleda, ker njegova živina ne dobi premije, toda moral bi vedeti, da se za plemenjake morajo najlepša teleta izbrati. Dobre in slabe lastnosti materine in očetove se tudi v živinskem plemenu podedujejo. Umna živinoreja je pač gotovi vir blagostanja kmečkega stanu, pa kdor hoče imeti korist od svoje živinoreje, ne sme samó živinskih repov šteti, marveč svojo živino vedno zboljševati. Lepa jednako kot grda živina potrebuje živeža, a lepa se lažje prodaja in dobra molzna krava daje gospodarju očitno korist. Torej, živinorejci, požurite se!

Iz Slov. goric. (Potreba ceste.) Goriško vino in blato sta že davno svetovno znana. To sem zopet zapazil zadnjič, ko sem jo mahal od Sv. Trojice v stran nad Sv. Benedikta. Ljubi Bog! Niti ene ceste ne najdeš todi, da bi se dalo vsaj za silo peljati. Videl sem vznika, da je s praznim vozičkom obtičal v blatu, ko so bile drugod vse povsodi ceste celo suhe. Ubogo ljudstvo, sem si mislil. Ali todi nimajo okrajnega zastopa? Kaj pa, ko bi ta tudi tem revežem pod pazduho segel, saj je dolžen za celi okraj skrbeti. Začel sem popraševati pri ljudeh o tej zadevi. Večinoma so bili vsi mojega mnenja ter bridko tožili nebrižnost okrajnega zastopa. Pa tudi svojim županom so spodtikali, da so sokrivci v tej reči. Bajje bi rad vsaki veliko cesto imel le mimo svojega zelnika in svoje kleti. To je nesloga, ljubi moji, in nesloga tlačí! Svetujem vam torej: Prevdarite stvar resnobno in nepristransko; dogovorite se, koder bi bilo okrajne ceste najbolj treba in potem stopite jedini na noge ter prosite in tirjajte pri okr. zastopu, dokler vas ne usliši! Mislim pa, da vam okr. zastop te pravične vaše tirjatve ne bo odklonil; saj morate tudi vi za druge ceste v okraju doplačevati. Dobre ceste vam je treba, kakor ribi vode, in Slov. gorice bodo tudi pri vas veselješee lice dobile.

Potnik.

S Ponikve. (Izlet; — zbor.) Binkoštni čas nam je prinesel marsikaj zanimivega. V sredo pred binkoštno nedeljo so imeli naši šolarji s svojimi učitelji in šolskimi prijatelji pomladanski izlet. Po sv. maši pri podružnici sv. Ožbaldia se je podala mladina v bližnji gozd, kjer jo je pozdravilo gromenje topičev in kjer so bila za njo pripravljena okrepčila, za katera so nekateri prijatelji mladine darovali precejšne svote. V imenu mladine jim

kličemo: »Bog plačaj!« Večji učenci in učenke so prednašali lepe spise in pesmice, prepevali mile pesmice in tako nam je le prehitro minol čas, in ko se je solnce skrilo za visoke Solčavske planine, vračali smo se tudi mi domov s srčno željo, da bi tudi prihodnje leto včakali enacega veselja. — Binkoštni ponedeljek pa je imelo naše novo »Kmetijsko bralno društvo« svoj prvi občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan, le žal, da je bila lepo okrašena utica »na gmajni« premala, da bi mogli vsi dobiti prostora. Ko je zapel mešani zbor Laharnarjevo pesem »Kadar mlado leto«, pozdravil je načelnik društva, č. g. Al. Kreft, navzoče, ter v lepem govoru razložil potrebo in namen društva, ki se bo vedno trudilo svojim udom podajati zdravega berila, katoliških časnikov in knjig, ki jih bodo vnemali k ljubezni do Boga in domovine po znanem geslu: »Vse za vero, dom, cesarja«. Na to je pristopilo k društvu 20 novih udov; vseh udov šteje sedaj društvo 52. Za tem je potovalni učitelj g. Iv. Belé prav zanimivo razlagal o cepljenju ameriških trt in o trtoreji sploh. Vsi smo ga z veseljem poslušali. Prav dobro je pogodil tudi g. učitelj Tomaž Grah svoj govor o ekonomiji kmečkih pridelkov in izdelkov, ki je marsikateremu izvabil smeh, vendar je bil ob enem tudi podučljiv. Gosp. načelnik se obema govornikoma v imenu nas vseh zahvali za njih trud, ter jih ob enem prosi, naj bi nas še v prihodnje večkrat razveseljevala s podučnimi govori; med posameznimi točkami pa nam je delal veselje mešani zbor s celo vrsto lepih pesmic. Take, res narodne veselice si vsi kmalu zopet želimo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je pred tednom bil ministerski predsednik, grof Badeni, oni dan pa trgovinski minister, baron Glanz. Gotovo je bil razgovor o nagodbi z Ogersko in kako bi se dali spraviti Čehi in Nemci na Češkem. — Vlada želi, naj pogajanja med Čehi in Nemci vodijo veleposestniki.

Gornje Avstrijsko. Poslanec dr. Ebenhoch je na shodu izjavil, da je katoliška ljudska stranka pripravljena, žrtvovati ugodnosti, katere ima po sedanji večini v državnem zboru, da se le na Češkem doseže prava med Čehi in Nemci.

Češko. Konservativni veleposestniki zdaj krepko držé z Mladočehi in sploh s češkim ljudstvom. To je izjavil tudi njih voditelj, grof Deym, na volilskem shodu v Taboru.

Štajarsko. Čehi imajo v Gradcu tri društva. Seveda so ta graškimi nemškimi zagrizencem trn v peti. Najbolj pa ta društva preganjajo nemški dijaki, ki vse smrtno sovražijo, kar je slovenskega.

Koroško. Dne 11. julija bode v Celovcu shod nemških nacionalecev iz planinskih dežel. Bobnali bodo zoper jezikovne naredbe na Češkem. — Prih. nedeljo bode v Dolinčicah poročal državni poslanec Lambert Einspieler.

Kranjsko. Na slavnost pevskega društva »Ljubljana« pride v nedeljo blizu 50 slov. društev ter Hrvatje iz Zagreba in Sušaka. — Na Petrovo se v Dobrnichah odkrije doprsni kip Friderika Barage, ki ga je krasno izdelal Al. Progar v Celovcu.

Primorsko. Tržaški časnik »Independente« je nedavno pisal, da je treba vsakega gmotno uničiti, kdor si upa javno slovenski govoriti. Res, satansko sovraštvo! — V Trstu te dni sodijo 23 Barkovljanov, ki so zaprti

zaradi nemirov ob državnih volitvah. Kdor zmore, naj v Trst »Edinosti« pošlje kak dar za obsojene Slovence.

Ogersko. Blizu tri tedne je v državnem zboru obstrukcija zaradi § 16. tiskovne postave, po kateri ne bodo porotniki sodili tiskovnih prestopkov, ampak vladi udani sodniki. — V Alföldu je med ženjci in žanjicami nastal štrajk. Posestniki so vsled tega v veliki zadregi, pa tudi vlada, ker so ondi najlepša žitna polja.

Vnanje države.

Rim. Novi ruski poslanik pri sv. stolici Čarikov je včeraj nastopil svojo službo. Naj bi vedno skrbel za lepo sporazumljenje med sv. stolico in rusko vlado, kakor njegov prednik Izvolski!

Italijansko. Nikjer menda niso delavci večji reveži ko v tej državi. Zato je vlada državnemu zboru predložila tri postavne načrte v izboljšanje delavskega stanu. Prvi se tiče zavarovanja proti nesrečam, drugi zavarovanja starosti in nezmožnosti, tretji pa varnosti v rudokopih in kamnolomih.

Francosko. Odkar se je dne 12. junija raznesla bomba na trgu de la Concorde v Parizu, ne mine skoro dan, da ne bi tu ali tam našli kake bombe. To pač ni prijetno!

Belgijsko. Oni dan so bili generali pri kralju ter prosili za občno vojaško dolžnost, za katero še se ne more ogreti večina v državnem zboru. Kralj se je pri tej priliki odločno izrekel zanjo.

Angleško. Državni zbor je častital kraljici o 60-letnici kraljevanja, samo irski poslanci so zoper to protestirali, ker še se njihovemu ljudstvu vedno tako godi, kakor turški raji.

Bolgarsko. Vlada zmirom več vojakov pošilja proti rumunski meji, pa tudi proti turški. Zato pa turška vlada še vedno oborožuje svojo vojsko, dasi se med Grško in Turško še te dni mir sklene. Bolgari se gotovo ne bodo upali napasti Turčije.

Grško. Že pred zadnjo vojsko so državne blagajnice bile navadno preprežene s pajčevino, zdaj pa še nesrečna vojska! Zato je vlada poslala velesilam spomenico, v kateri dokazuje, da ne more Turčiji ničesar plačati. — Na željo nemškega cesarja je ukazal sultan, naj turška vojska zapusti Tesalijo.

Afriki. V Egiptu se med Angleži in arabskimi derviši še to poletje začne zopet bojni ples. — Oranijska republika je sklenilo zvezo z južnoafriško republiko. Angležem je to sila neprijetno.

Za poduk in kratek čas.

Socijalist.

(Spisal Ant. Solnce.)

Nobenemu izmed vseh vaščanov niso ugajali nauki socijalne demokracije bolj, nego kmetu Antonu Fajsu. Zanj so došli ravno o pravem času. Svoje nekaj veliko posestvo je malo da ne že zapil in zavoljo tega bi ne bil hud, ako bi se sedaj delilo. Pri delitvi bi vsakakor ničesar ne zgubil. In ker je socijalna demokracija za delitev, korakal je Anton Fajs zaupljivo pod njenim praporom.

V nedeljo popoldne je bilo. Pomladansko solnce se je nagibalo k zatonu. V gostilnici pri Čvrku se je nabiralo polagoma vedno več pivcev. Najbolj se je pilo žganje, pa tudi vina se nekateri niso branili. Na klopi pri peči je sedel za nepogrnjeno mizo Anton Fajs. Krčmar, mož v štiridesetih letih, čednega obraza in lepe postave, je ravnokar postavil prednj vnovič osminko špirta.

»Zdaj bova delila, Fajs!« se oglasi v tem pri drugi mizi mladi Kreft. Bil je župan velike občine, čeprav še je bil izmed najmlajših gospodarjev v občini. Pred seboj je imel četrtinko vina. — »Kaj bi rad?« vpraša Fajs hreščeče, vzame pipo iz ust ter iztrese iz nje pepel na tla. — »Delila bova z žganjem, kaj ne?« ponovi Kreft s porogljivim posmehom okoli ust. — »Delila . . . kaj delila?« — »No, saj si ti zato, da si vse delimo.«

»Delimo . . . da . . . delimo!« ponavlja Fajs ter dene prazno pipo zopet v usta. »Ti si mlad, Kreft, ti še tega ne razumeš. . . . Prej še morajo priti . . . nove postave!« — »A tako! Po novih postavah še bo se le delilo. Kdaj pa bodo že prišle?« — »Kdaj? Tega zdaj ne vem!« odgovori kmečki socialista ter krepko potegne iz osminke, kakor da bi si hotel poživiti svoj spomin. »Ne vem, kdaj bodo prišle . . . nove postave. To sem pozabil vprašati Bogataševga študenta zdaj o Veliki noči, ko je bil doma.«

»Bogataševga študenta, ki študira v Gradcu za doktorja?« vpraša Kreft, še vedno z lahnim nasmehom v ustnih prikotih. »Ali on to ve?« — »Bogatašev študent, ki študira za doktorja . . . ? Bi tega ne vedel?« se začudi Fajs in užaljen zaradi tako neumnega vprašanja izprazni osminko ter jo potisne pred Čvrka, ki je molče poslušal zanimivi razgovor.

Fajs sname zopet prazno pipo iz ust ter tolče po njej, da bi odstranil zadnji prašek pepela. Ko po tem vtika in zaškrnjuje leseno cev v pipo, se mu mahoma v glavi zabliske vesela misel. Rudeča socialistična barva na nosu se nekoliko počrni in na široko odprte oči zrejo belo na Krefta.

»Ti, Kreft, v počitnicah, ko pride oni Bogatašev študent domu, tedaj boš nekaj doživel, Kreft!« — »Kaj pa?« — »Tedaj boš nekaj doživel! Kaj takega še v naši fari ni bilo! Tedaj bodo ljudje zvedeli resnico!« — »No, no! zglesi se Čvrk, tedaj se bodo ljudem oči odprle? Ali jih bosta vidva s študentom odpirala?« — »Bova jih! Slovenščino bomo naredili, kakor prejšnja leta nekaj dijaki, ko so govorili, hudi jih vzami, no . . . ne pride mi v glavo . . . no . . .« — »O slovenski domovini so govorili, misliš povedati,« pomaga Kreft. — »Da, o domovini so govorili, o slovenščini. Hudič mi ni prišel na misel!«

Hude kletvice so bile pri Fajsu nezmotljivo znamenje, da so mu osminke prilezle do možgan. — »To pa ni bila slovenščina, to so bila zborovanja,« popravlja ga Kreft v izrazu. — »Vsejedno; kaj boš motil! Bogatašev študent bo tedaj vse povedal, resnico bo povedal,« — »Pa tudi, kdaj bodo prišle nove postave?« — »Tudi to . . .« — »In o delitvi?« — »Tudi o delitvi . . . Bogatašev študent, ta zna!«

»V počitnicah torej, tedaj bova delila, Fajs, ker še danes nisi hotel,« pravi Kreft smeje, ustane ter se začne odpravljati. — »Delili bomo . . . hudiča . . . delili,« hrešči Fajs ter se okrepuje z močnimi požirki za bodočo delitev. — Kreft je odšel, Fajs pa še je zmeraj govoril pri peči o študentu, o slovenščini, o delitvi, o resnici. . . .

Noč je že dolgo časa pokrivala s svojimi črnimi krili trudno mater zemljo, ko se je opotekal Fajs proti domu. Na glas je reševal s svojim od špirta razsvetljenim duhom težavno socialno vprašanje. Mogoče, da se je pripravljaj že tudi na kak govor o priliki slovenščine, ki sta jo mislila prirediti z Bogataševim študentom. (Dalje prih.)

Smešnica. Orožnik kriči za bežečim uzmovičem: »Stoj vendar! Čemu tako letiš?« — Uzmovič: »Moram; zdravnik mi je za mojo bolezen letanje posebno priporočal.« — »Meni tudi!« zakriči orožnik ter ga že zgrabi za vrat, »torej letiva skupaj!«

Razne stvari.

(Mil. knezoškoč) so na praznik presv. Rešnjega Telesa pri večernicah podelili v zavodu mariborskih šolskih sester papežev blagoslov, v petek zjutraj pa v dijaškem semenišču, kjer so gojencem v iskrenih besedah priporočali pobožnost, marljivost in pokorščino.

(Pri čč. frančiškankah) v Mariboru so ono nedeljo mil. knezoškoč izvršili redovno preoblečenje. Preoblečene so bile gospodične: Alojzija Atzler iz Gradca, Frančiška Wunderl iz Ljutomera in Frančiška Primec iz Žužemberka.

(Okrajni zastop celjski) je v seji dne 12. junija vsprejel naslednjo resolucijo: »Okrajni zastop celjski odobrava jezikovni naredbi za Češko in Moravsko kot čin pravičnosti ter prosi visoko vlado, da izda take naredbe tudi za vse slovenske pokrajine, in tako uresniči člen XIX. državnih osnovnih zakonov.« Kdaj se pa oglasijo drugi okr. zastopi in občine?

(Ciril-Metodovi kresji) Slovenci! Zažgite v nedeljo, dne 4. julija, v predvečer godu naših sv. bratov Cirila in Metoda prav mnogo kresov po vseh slovenskih hribih in gorah v znak naše goreče ljubezni do največjih dobrotnikov vseh Slovanov!

(Prošnjo) za dvojezični poštni pečat je vložila občina Rečica v gornji Savinjski dolini. Poslanec vitez Berks je govoril v tej zadevi z ministrom ter upa, da se tej pravični zahtevi ustreže.

(Na mariborski gimnaziji) se prične matura ali zrelostni izpit dne 12. julija. Predsednik izpraševalne komisije bode Linhart, deželni ljudskošolski ogleda in prijatelj znanega Hansa Kordona. Sklep šole na tej gimnaziji bode pa bržčas že dne 10. julija.

(Šolske vesti.) Novo šolsko zastavo na Polzeli je darovala gospa pl. Pongrač-eva. — Šola v Gornjem gradu je zaprta zaradi kašlja med otroci. — Na Rečici je štirirazredno šolo nakazal deželni šolski svet.

(Izpred Solčavskih planin.) Sneg je pobelil zadnjo soboto, dne 19. junija, naše planine globoko v dolino. — Dežja je padlo oni četrtek po noči v gornji Savinjski dolini 45 mm.

(Blizu Črešnjevca) pri Slov. Bistrici je neki kmet, kateri ima povesod veliko besedo. Peča se vedno z »Delavcem« ter druge ljudi prigovarja, naj ž njim potegnejo in držijo. Kaj s tem namerava, še ni znano, ali dobro bi bilo, ga opazovati!

(Letina okoli Ljutomera.) Ozimina se je lepa prikazala, ali močno deževje in vetrovje je posebno rž več ali manj na tla pritisnila. Sadno drevje je jako cvetelo, ali v Ljutomerskih gorica je s cvetjem tudi sadje odpadlo, le po Murskem polju bode srednja sadna letina. Tem lepše pa se kaže v vinogradih, kjer je trta še precej grozdja nastavila.

(Zahvala.) V pretečenem letu po toči hudo poškodovanim na Ženiku in deloma trbegonjskim občanom, župnije Sv. Jurij ob Ščavnici, se je podelila zdatna podpora v živilih, katero sta nam pridobila naš č. g. župnik Ivan Kunc in okr. glavar, plem. g. Zupančič, od deželnega odbora. Za njuno ljubezen in skrb se jima v imenu obdarovanih tem potom pristrčno zahvaljuje županstvo občine trbegonjske.

(Nagla pošta) ali kod je bližnja pot iz Moškanje pri Ptujju v Kozje? Ena vodi iz Moškanje skozi Kočevje in Mokronog na Kranjskem. Druga pa pelje iz Moškanje skozi Podgrad in Materijo v Istri, in skozi Divačo blizu Trsta. Po prvi poti je romalo 5 pisem, po drugi pa eno. Umevno je, da pisma hodijo po tej poti tedenj dni, umevno pa tudi, da vedno svoj namen zamudijo, da trpita škodo pošiljatelj in prejemnik. Kaj je temu krivo? Menda samoslovenski naslov? To in najbrž tudi

moškanjska nemška poštarica. Grof Badeni, kaj čakaš z jezikovnimi naredbami za Slovensko? In vse sedmere občine moškanjskega poštnega okrožja, prosite vendar za nemško-slovenski poštni pečat!

(Od gornje Savinje.) Generalni ravnatelj južne železnice, dr. A. Eger, si je v petek, dne 18. junija, ogledal progo Celje-Velenje. — Trgovino z vinom na debelo je v Mozirju pričel gosp. F. Tribuč. — Pokopališče v Solčavi sedaj razširjajo. — Dragoceno ograjo iz kovanega železa je na razu dobila cerkev v Nazarjih.

(Marijaceľjski vlak.) ob veliki Gospojnici bode vozil tako, da bo mogoče romarjem v noči pred tem praznikom domu dospeti. Da ne bo zopet stiska v vagonih, naj blagovolijo č. gg. dušni pastirji potrebno število voznih listkov v kratkem naznaniti podjetniku, g. Ferd. Ivanušu v Poljčanah, ali pa ondotnemu g. župniku, Janez Lenartu. Čisti dobiček se bode obrnil v podporo cerkvi. Več začetkom meseca avgusta.

(Orla-velikana.) Dne 20. junija sta krožila nad Maršečko vasjo pod Donatom dva velikanska orla. Enega je ustrelil kmet J. Mikolič. Velikan je tehtal poldesmi kilogram in meril z razprostrtima perutima 2 metra in 65 cm. Ostali orel, ki je postal vsled te nezgode udovec, izginil je iz tega kraja.

(Samomor.) Dne 5. junija se je v Vojniku pri Celju obesil z vrvjo slaboumni 69letni prevžitar Janez Repin na kozolcu svojega zeta, Janeza Kranjca.

(Svoji k svojim.) V Kozjem je gostilnica, na kateri se blišči slovenski napis: Gostilna Franca Čučeka. Ta mož je dober katoličan, odločen Slovenec, vesten gostilničar in moder gospodar. Postrežba je pri njem dobra in cena, zato je njegova gostilna v Kozjem najbolj obiskovana. Ima lep vrt, prostor za voz in hlev za konje. Slovenci, svoji k svojim! V sosednem »birtshausu« se pa Žani in Korel preveč potegujeta za nemščino.

(Iz Vitanja.) Sneg je zapadel v petek in v soboto po presv. Rešnjem Telesu po Pohorju. V nedeljo zjutraj smo gledali iz Vitanja pobeljene gore. — Huda nevihta je te dni napravila mnoge škode po vinogradih, kjer je polomila mladike in prevrgla kolje; žito je poleglo po njivah. — Sadja ne bo pri nas nič. Seno bi bilo lepo; ali v skrbeh smo, kako se bo sušilo.

(Velik tepež) je bil v ponedeljek zjutraj ob 4. uri v neki kavarni v Mariboru. Mož z dolgo brado in golo glavo, ki je v tesni zvezi z »Mariboržanko«, je tako s palico natolkel nekega tobačnega prodajalca po glavi, da ta zdaj z oteklim licem doma leži. O ti olikani Nemci!

(Duhovniške spremembe.) Č. g. dr. Franc Kovačič, v zavodu dell' Anima v Rimu, bode nadomeščal v Studenicah č. g. župnika M. Žekarja, ki je vsled bolehnosti na dopustu. — Premeščena sta č. gg. kaplana, Jožef Kolarič iz Rajhenburga v Št. Pavel v Savinjski dolini in Jožef Vodošek iz Št. Ruperta nad Laškim v Rajhenburg.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru je daroval č. gosp. Janez Vreže, katehet meščanskih šol, 4 krone. Bog plati!

(Ciril-Metodovo slavnost) priredi dne 4. julija »kmečko bralno društvo v Jarenini« v proslavo slovanskih naših apostolov na vrtu gostilne g. Ignaca Krambergerja, na katero že sedaj opozarjamo vse Jareninčane in sosede, da se je v obilnem številu udeležijo.

(Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru) priredi v soboto, dne 3. julija, veselico s petjem, godbo in raznimi drugimi zabavami, in sicer 1. v čast slovanskima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu; 2. da obhaja društvo triletnico svojega obstanka. Zato veselico delajo se skrbne priprave. Ob lepem vre-

menu se vrši veselica na prostornem vrtu, ob deževnem vremenu pa v dvorani g. Nekrep-a; Tegethoffstrasse, gostilnica »pri južni železnici«. Blagajna se odpre ob 7. uri, začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: za ude 10, za neude 20 kr. Med posameznimi točkami bode svirala godba.

(Novo slov. gasilno društvo.) Občina Babinči-Noršinska si je v zvezi z občino Kristanci ustanovila gasilno društvo s slovenskim poveljstvom, za kar ima potrebna pravila od vlade že potrjena.

(V Šentjuriju ob Taboru) napravi kat. pol. društvo za vranski okraj dne 27. junija popoldne ob 3. uri velik shod v prostorih g. Val. Južna. Vspored: 1. G. državni poslanec Hugon vitez Berks poroča o svojem delovanju v državnem zboru. 2. Drugi govornik bo govoril o sredstvih, s katerimi bi se kmetom pomagalo. Vse može vranskega in sosednih okrajev vabi na ta shod najuljudneje odbor.

(IX. glavna skupščina) »Zaveze slovenskih učiteljskih društev« se vrši dne 4. in 5. avgusta t. l. v Celju.

(Katoliška zavarovalna družba »Unio catholica«) je dala po svojem zastopniku v Gradcu in po celjskem tesarskem mojstru preiskati škodo, katero je napravila strela na zvoniku pri Sv. Vidu pri Vitanju dne 4. junija. Škoda se je cenila na 171 fl. 41 kr. Ta znesek je imenovana zavarovalna družba tudi precej plačala.

(Srečkanje) katoliškega podpornega društva v Celju bode letoš dne 26. decembra. Dobitki: 1. Konj z opravo in s pol pokrito kočijo vred; 1000 kron vrednosti. — 2. Sobna oprava, 300 kron vrednosti. — 3. Valvazor, štirje lepo vezani zvezki, 200 kron vrednosti. — 4. Polovnjak vina, 100 kron vrednosti. — 5. Brana za travnike, 50 kron vrednosti. — 6. Tele, 40 kron vrednosti. — 7. Vedro starega vina, 30 kron vrednosti. — 8—12. Slomšek, Zadnja večerja, žepna ura, dve mizni opravi, à 20 kron vrednosti. — 13—24. Stenska ura, dežnik, platno, samokres, viseča svetilnica, miza, par svečnikov, par čevljev, umivalnik, stojalo za obleko, brušena steklenica z garnituro, service za kavo, à 10—16 kron vrednosti. — 25—100. Reči à 4—6 kron vrednosti. — 101—300. Reči à 2 kron vrednosti. — 301—500. Reči različne vrednosti.

Iz drugih krajev. (Odlikovanje.) Slavni češki domoljub dr. Rieger, ki je nedavno praznoval 50letnico svojega doktorstva, je od svetlega cesarja dobil baronstvo.

(Župnik Kneipp), najbolj znan mož na svetu, je danes teden umrl v Wörishofenu. Spomin tega slavnega moža, ki je toliko ljudij ozdravil z vodo, pač nikoli ne premine.

(Poslanec Forcher) je oni dan govoril na shodu v Knittelfeldu, gotovo sila ostro, ker je »Tagespost« bila zaplenjena zaradi tega govora. Čimbolj bodo Nemci divjali, tembolj morajo najvišji krogi spoznati, da so samo Slovani zanesljivi stebri Avstrije.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pové radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse šte. 1.

Loterijne številke.

Trst 19. junija 1897:	83, 36, 2, 13, 84
Linc » » »	63, 19, 13, 31, 76

Svilnati damasti 65 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in barvana **Hennebergova svila** meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (okoli 240 različnih baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo **G. Henneberg** (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Mlin 10 minut od mesta Zlatara na Hrvaškem na tri tečaje zidan, v krasni okolici, s 4 oralni oranice in livade, prodé se cenó. Več se izvè pri lastniku **Mirku Horvat**, pošta Konščina (Hrvaško).

Išče se dekla, katera bi stregla pokojenemu duhovniku in oskrbovala hišna opravila. Naslov pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

V vsakem poštno oddajnem okraji, v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „**V. u. G.**“, Gradec, poste restante.

Dr. A. Praunseis

okrožni in praktični zdravnik

v Celju 10-22

ordinuje tudi za zobobolne vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne v Celju

Ringstrasse št. 9.

Plombira se zlatom, srebrom in emailom po ameriskem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev.

„Slovanska knjižnica,

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 glđ. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 glđ. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič. — Naročila sprejema „Gorička tiskarna A. Gabršček“ v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici **Marije Pristernik**, Tegetthoffstrasse št. 13. 15-15

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah.

Zdravilski konjak za bolestanike in okrevalce. kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 33

Nedavno je izšla gospodarska, 74 strani obsegajoča, prav poljudno pisana knjižica s 6 podobami:

Gospodarske izkušnje,

sadjerejske, zlasti vinogradniške.

Spisal

SIMON GABERC,

župnik Framski.

Knjižico prodaje **tiskarna sv. Cirila v Mariboru**. Stane 20 kr., po pošti 3 kr. več.

Pri naročbi se naj znesek pošlje v markah.

Polovica čistega dobička namenjena je Dijaški kuhinji v Mariboru, polovica pa ubogi šolski deci v Framu!

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav
ostati in si kaj prihraniti.

Uradne in trgovske
KUVERTE
s firmo priporočá
tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dva močna učenca
se sprejmeta v neko verižno kovačnico na Hrvaškem blizu Kranjske meje. Več pové upravn. „Slov. Gosp.“ 2-2

!!Svoji k svojim!!

Naznanilo in priporočilo!

Podpisani najljudneje naznanjam čast. duhovščini in slavnem občinstvu, da sem na prigovarjanje več gospodov si priskrbel **zraven svojega dela tudi pravico in delavce za slikanje in dekoriranje sob in dvoran**; tako tudi za razna druga pleskarska dela, za trgovske napise itd. Priskrbel sem si najlineje uzorce, kakor najbolje trajajoče barve, vse v velikem številu, tako, da zamorem z vsako še tako veliko firmo konkurirati. **Po najnovejši metodi se zamorejo izdelovati vsa dela tudi po zimi, za katera dela jamčim vsled trajnosti in finosti.** Častiti duhovščini se tudi za nadalnja naročila prijazno priporočam za naslednja dela: **Slikanje cerkva** na presno »all fresco«, temperra, kasein silikat itd. Vse to slikam strogo po cerkvenih zahtevah. Dalje se priporočam za slikanje oltarnih slik, slik sv. družine, na platno slikane, križevih potov, transparentov za cerkvena okna, cerkvene in društvene zastave, — katere popolnoma dovršim, tako tudi cerkveno nebo (baldahin). Za vse to zadoštuje mi naznaniti mero in kak damask, oziroma koliko se misli potrošiti.

Povsod naj velja geslo »Svoji k svojim«.

Priporočam se za obila naročila ter se biležim

Z vsem spoštovanjem

Ivan Nep. Gosar,

akad. slikar v Celju, „Narodni Dom“. (Štajarsko.) 19

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še poduk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred 32 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Sv. birma,

Poduk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 6 kr., 10 kom. 55 kr. in 100 kom. 450 glđ.